

Επιχειρηματικότητα- καινοτομία:

1. Ποιοι θεωρείτε ότι είναι οι πιο δυναμικοί κλάδοι της οικονομίας της Περιφέρειάς σας.
(Παρακαλούμε παραθέστε στοιχεία τεκμηρίωσης ανά κλάδο για το σύνολο της Περιφέρειας καθώς και ανά Περιφερειακή Ενότητα)¹;
  2. Θεωρείτε ότι υπάρχει επιχειρηματικό δυναμικό στην περιφέρειά σας και σε ποιους τομείς², που θα μπορούσε να επωφεληθεί από μέτρα ενίσχυσης της συνεργασίας του με ερευνητικά ή τεχνολογικά ιδρύματα (συμπεριλαμβανομένων και ΑΕΙ/ΤΕΙ) που δραστηριοποιούνται:
    - a. Στην περιφέρεια
    - b. Εκτός περιφέρειας αλλά στη χώρα
    - c. Εκτός χώρας;
- Ονομάστε τα και παραθέστε πίνακα ανά τομέα ποιο/α ερευνητικά ή τεχνολογικά ιδρύματα.
3. Ποιες θεωρείτε ως τις κατάλληλες παρεμβάσεις προκειμένου να συνδεθούν οι επιχειρήσεις στην περιφέρεια σας με το ερευνητικό δυναμικό για την παραγωγή νέων ή αναβαθμισμένων προϊόντων και υπηρεσιών; Προτείνατε συγκεκριμένες δράσεις με βάση την ελληνική και διεθνή εμπειρία.
  4. Γνωρίζετε ποιο είναι το ερευνητικό δυναμικό της Περιφέρειάς σας που μπορεί να συνδράμει επιχειρήσεις για την παραγωγή νέων ή αναβαθμισμένων προϊόντων και υπηρεσιών /ανά κλάδο και αν ναι παραθέστε στοιχεία;
  5. Ποιες θεωρείτε ως τις κατάλληλες παρεμβάσεις προκειμένου να ενισχυθούν οι δικτυώσεις μεταξύ Επιχειρήσεων και μεταξύ επιχειρήσεων με παραγωγούς αγροτικών προϊόντων;
  6. Υπάρχουν διαπιστωμένες ανάγκες από τις επιχειρήσεις της περιοχής για βελτίωση της σχεδίασης των προϊόντων που παράγουν ή των υπηρεσιών που προσφέρουν; Παρακαλούμε αναφέρατε ποιες.
  7. Αν ναι υπάρχουν εξειδικευμένα πρόσωπα, τοπικά ή σε όμορες περιφέρεις που θα μπορούσαν να καλύψουν αυτές τις ανάγκες σε ότι αφορά τη σχεδίαση προϊόντων ή υπηρεσιών; Παρακαλούμε αναφέρατε.
  8. Υπάρχουν φορείς τοπικά που θα μπορούσαν να διαχειριστούν προγράμματα ενίσχυσης του σχεδιασμού προϊόντων και υπηρεσιών στις επιχειρήσεις;
  9. Υπάρχουν διαπιστωμένες ανάγκες από τις επιχειρήσεις της περιοχής για την στήριξη από ειδικούς συμβούλους της προώθησης των εξαγωγών των προϊόντων που παράγουν ή των

¹ Στοιχεία από Εθνικούς Λογαριασμούς ΕΛ.ΣΤΑΤ., έτη 2007-2010 σε επίπεδο 2-ψήφιας οικονομικής δραστηριότητας κατά NACE Rev. 2

2. Συμβουλευτείτε, αν θέλετε, τις εκθέσεις RIS3 των εμπειρογνωμόνων της ΕΕ για την περιφέρειά σας .

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

υπηρεσιών που προσφέρουν; Παρακαλούμε αναφέρατε κλάδους με τις μεγαλύτερες ανάγκες.

10. Αν ναι υπάρχουν τοπικά ή σε όμορες περιφέρειες ειδικοί σύμβουλοι που θα μπορούσαν να καλύψουν αυτές τις ανάγκες; Παρακαλούμε αναφέρατε.
11. Υπάρχουν φορείς τοπικά που θα μπορούσαν να διαχειριστούν προγράμματα ενίσχυσης των εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών στις επιχειρήσεις; Παρακαλούμε αναφέρατε.
12. Απαιτούνται και αν ναι ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι αναγκαίες ενέργειες για την ενίσχυση των φορέων επιχειρηματικότητας (Επιμελητήρια, Επαγγελμ. Ενώσεις, Παρατηρητήρια κ.α.) στην περιφέρειά σας;
13. Απαιτούνται και αν ναι ποιες κατά τη γνώμη σας είναι οι αναγκαίες εξειδικευμένες παρεμβάσεις για την βελτίωση δικτυώσεων, δημιουργίας κοινών υποδομών;
14. Υπάρχουν διαπιστωμένες ελλείψεις μεταφορικών υποδομών (οδικών, λιμενικών, αεροπορικών, σιδηροδρομικών /ανάλογα με Περιφέρεια) για την προώθηση των προϊόντων της περιφέρειας στις αγορές του εσωτερικού ή του εξωτερικού; Παρακαλούμε παραθέσετε ποιες με iεραρχική σειρά.
15. Υπάρχουν τρόποι -και ποιοι κατά τη γνώμη σας είναι οι πιο πρόσφοροι- ώστε να βρεθούν λύσεις που θα αυξάνουν τη συχνότητα των δρομολογίων και θα μειώνουν το κόστος μεταφοράς από και προς την Περιφέρειά σας; Πώς μπορεί να βοηθήσει η περιφέρεια;
16. Στις 3 νησιωτικές περιφέρειες (πλην Κρήτης) μπορούν να δημιουργηθούν σε νησιά με έντονη τουριστική δραστηριότητα ελαφρές υποδομές για τη δημιουργία χώρων αποθήκευσης καταναλωτικών προϊόντων μακράς διάρκειας και μεγάλου όγκου (εμφ. νερά, αναψυκτικά, χαρτικά, κλπ) πριν την τουριστική αιχμή ώστε να μην μεταφέρονται κατά την τουριστική περίοδο και να μειωθεί το κόστος τους. Πώς μπορεί η περιφέρεια να βοηθήσει σε αυτή τη δραστηριότητα- λχ διάθεση χώρων, επιδότηση κλπ. Υπάρχει ενδιαφέρον και συνομιλητές για μια τέτοια δράση;
17. Υπάρχει πόλος καινοτομίας στην Περιφέρειά σας και αν ναι ποια κατά τη γνώμη σας ήταν η συμβολή του στην αναπτυξιακή προσπάθεια της Περιφέρειας; Τυχόν προτάσεις σας για τη βελτίωση παρόμοιων δράσεων στο μέλλον;
18. Υπάρχει επιστημονικό/τεχνολογικό Πάρκο στην Περιφέρειά σας και αν ναι ποια κατά τη γνώμη σας ήταν η συμβολή του στην αναπτυξιακή προσπάθεια της Περιφέρειας; Τυχόν προτάσεις σας για τη βελτίωση παρόμοιων δράσεων στο μέλλον;
19. Πιστεύετε ότι η Περιφέρειά σας θα ωφελούνταν από τη δημιουργία μια ζώνης καινοτομίας; Αν ναι που θα την χωροθετούσατε, ποιος θα ήταν ο κλάδος/οι που πιστεύετε ότι θα έδειχναν το πιο μεγάλο ενδιαφέρον από την Περιφέρειά σας και ποιοι θα ήταν οι φορείς γνώσης που θα την υποστήριζαν;
20. Υπάρχουν δίκτυα/συστάδες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην περιοχή σας (clusters), όπου οι συμμετέχοντες οργανισμοί (επιχειρήσεις, ερευνητικά ιδρύματα, εμπειρογνόμονες κλπ) δραστηριοποιούνται σε διαφορετικό στάδιο της παραγωγής ενός ή ομάδας προϊόντων ή υπηρεσιών, από την κατασκευή των πρώτων υλών, μέχρι τη

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

διάθεση στον τελικό καταναλωτή; Εάν ναι, αναφέρατε με ποιο τρόπο θα μπορούσαν υποστηριχθούν.

Nέα χρηματοδοτικά εργαλεία, Συμπράξεις Δημόσιου –Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) :

21. Υπάρχουν ώριμα έργα Jessica που προχωράνε στην περιφέρειά σας και ποιά; Πως θα μπορούσε να βελτιωθεί ο θεσμός συνεργασίας δημόσιου –ιδιωτικού τομέα κατά την ΝΠΠ;
22. Υπάρχουν ακίνητα –δημόσια - στην περιφέρειά σας που για διάφορους λόγους δεν χρησιμοποιούνται σήμερα και θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε συνεργασία με ιδιώτες- λχ ξενοδοχεία, νοσοκομεία, βιομηχανοστάσια, λιμενικές εγκαταστάσεις, αποθήκες κλπ; Παρακαλούμε αναφέρατε ποια και ποια χρήση ενδεχόμενη προκρίνετε ως την πιο κατάλληλη για αυτά.
23. Ποιες είναι οι δυσκολίες που αυτά τα ακίνητα δεν αξιοποιούνται και πώς θα μπορούσαν να ξεπεραστούν (λχ με νομοθετικές ρυθμίσεις, με την αξιοποίηση μεσολαβητών μέσω εξωδικαστικών συμβιβασμών κλπ);
24. Υπάρχουν άλλες εμπειρίες στην περιφέρεια από συνεργασίες ΣΔΙΤ;

Τουρισμός:

25. Ποια συγκεκριμένα μέτρα (υποστηρικτικά, υποδομών κλπ) θα πρέπει να ληφθούν από πλευράς σας για να επεκταθεί η διάρκεια της τουριστικής περιόδου; Παρακαλούμε αναφέρατε (λχ διατήρηση πυκνότητας δρομολογίων μέσων μεταφοράς, διατήρηση ανοικτών καταστημάτων τουριστικού ενδιαφέροντος πέραν του καθιερωμένου χρόνου κλεισίματος, διεύρυνση ωραρίου αρχαιολογικών χώρων κλπ); Αναφέρατε κάποια από αυτά ακόμα και αν δεν είναι επιλέξιμα για ένταξη στο ΣΕΣ.
26. Εναλλακτικός- πολυθεματικός τουρισμός: δημιουργία ή ενίσχυση εναλλακτικών ή/και συνδυασμένων/πολυθεματικών τουριστικών προϊόντων³. Ποιο δυναμικό υπάρχει στην περιφέρεια σας για τον τομέα αυτό; Παρακαλούμε αναφέρατε. Υπάρχουν προτάσεις που απαιτούν (ελαφρές ή μεσαίας δαπάνης) υποδομές που θα μπορούσαν να ενταχθούν στο ΣΕΣ; Παρακαλούμε αναφέρατε κατά ιεραρχική σειρά.
27. Υπάρχουν χώροι πολιτιστικού ή τουριστικού- ενδιαφέροντος που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ως νέοι τουριστικοί προορισμοί λχ αρχαιολογικοί ή μνημειακοί χώροι (εκκλησίες, μονές, κάστρα, μύλοι, ...) που είναι κλειστοί, χωρίς φύλαξη κλπ; Παρακαλούμε αναφέρατε κατά ιεραρχική σειρά.

³ Ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού: ιατρικού, ιαματικού, θεραπευτικού, φύσης-οικοτουρισμού, αθλητικού τουρισμού, πολιτιστικού, συνεδριακού- εκθεσιακού, θρησκευτικού, αγροτικού, γαστρονομικού, ... Πολυθεματικός τουρισμός: συνδυασμοί των ανωτέρω.

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

28. Δείκτες τουριστικής δραστηριότητας σήμερα και το 2020.

- οι επισκέπτες είναι το 2013 ... το 2020 στοχεύουμε σε ... ,
- αφήνουν στην περιφέρεια ..... € /επισκέπτη, το 2020 ...
- η μέση παραμονή τους είναι ...., το 2020...
- η συγκέντρωση επισκεπτών είναι στους προορισμούς ...., το 2020...
- η περίοδος είναι από..... μέχρι ..., το 2020...
- τα βασικά προσφερόμενα καταλύματα είναι ... κλίνες σε ξενοδοχεία 5 αστέρων,... σε 4 αστέρων... σε 3 αστέρων ...και ... ενοικιαζόμενα δωμάτια σε ... κατηγορίες
- θα μπορούσατε να αναπτύξετε και άλλες μορφές τουρισμού όπως π.χ. ο ιατρικός, κλπ. πώς και με ποιους τρόπους;

29. Υπάρχουν προϊόντα τοπικής αγροτικής παραγωγής (ΠΟΠ κλπ) που θα μπορούσαν να προβληθούν και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας της περιφέρειας σας; Πουα και ποιες κατά τη γνώμη σας οι κύριες αγορές-στόχοι για αυτά;

30. Υπάρχουν και αν ναι ποιοι επισκέψιμοι χώροι παραγωγής με εκθετήρια, θεσμοθετημένα events κατά την συγκομιδή/ παραγωγή και πρωτοβουλίες τύπου «δρόμοι του λαδιού ,του κρασιού, του τυριού» κλπ στην περιφέρειά σας; Πώς πιστεύετε ότι μπορεί να συμβάλει η Περιφέρεια καλύτερα στην προαγωγή τέτοιου είδους πρωτοβουλιών;

31. Υπάρχει σύστημα ποιότητας και πιστοποίησης τοπικής κουζίνας; Παρακαλούμε αναφέρατε. Πώς πιστεύετε ότι μπορεί να συμβάλει η Περιφέρεια καλύτερα στην προαγωγή τέτοιου είδους πρωτοβουλιών;

32. Υπάρχουν διαπιστωμένες ανάγκες από τις τουριστικές επιχειρήσεις της περιφέρειάς σας για καταρτισμένο προσωπικό συγκεκριμένων ειδικοτήτων, ειδικά αν πρόκειται να εμπλουτισθεί το τουριστικό προϊόν της περιφέρειας με πολυθεματικές/ καινοτόμες δραστηριότητες που αναφέρονται στο α/α 26 ; Παρακαλούμε αναφέρατε ειδικότητες.

33. Αν ναι μπορούν αυτές οι ανάγκες να καλυφθούν από φορείς κατάρτισης ή και εκπαιδευτικά ιδρύματα της Περιφέρειας ή θα πρέπει να υποστηριχθούν από φορείς εκτός περιφέρειας; Ποιους θα κρίνατε σε αυτήν την περίπτωση ως τους πλέον κατάλληλους;

34. Υπάρχουν βασικές υποδομές που διαπιστωμένα λείπουν από την περιφέρεια για να αξιοποιηθεί πληρέστερα το τουριστικό δυναμικό της περιφέρειας: λιμάνια, μαρίνες, οδικές- αεροπορικές-σιδηροδρομικές συνδέσεις, κ.α.; Παρακαλούμε αναφέρατε με ιεραρχική σειρά .

35. Υφιστάμενες υποδομές των παραπάνω κατηγοριών που χρήζουν εκσυγχρονισμού/ επέκτασης;

36. Οι διαπιστωμένες αυτές ανάγκες συνοδεύονται από μελέτες κόστους/ωφέλειας (με εκτίμηση αριθμού τουριστών που θα προσέλκυνε η προτεινόμενη υποδομή) που τεκμηριώνουν την χρηματοδότησή τους από το ΣΕΣ ή την συγχρηματοδότησή τους μέσω ΣΔΙΤ;

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχοι έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

37. Υπάρχουν περιοχές κατάλληλες για Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) στην περιφέρειά σας; Παρακαλούμε αναφέρατε.
38. Υπάρχουν συλλογικές πρωτοβουλίες προώθησης του τουρισμού περιοχών από τοπικούς επιχειρηματίες που θα μπορούσαν να ενισχυθούν από το ΣΕΣ;
39. Στο βαθμό που γνωρίζετε, ενισχύθηκαν ποτέ δικτυώσεις/συστάδες επιχειρήσεων (Clusters) του τουρισμού στην περιοχή σας; Ήταν επιτυχημένες κατά τη γνώμη σας και πώς συνέβαλαν στην ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος της περιφέρειας σας; Σε περίπτωση που απέτυχαν τι θα προτείνατε προκειμένου να είναι επιτυχημένες τέτοιες παρεμβάσεις στο μέλλον στο πλαίσιο του ΣΕΣ;
40. Υπάρχουν δραστηριότητες πολιτιστικού χαρακτήρα τοπικής ή και ευρύτερης ακτινοβολίας (φεστιβάλ και εκθέσεις κάθε είδους) που θα μπορούσαν να ενταχθούν συγκροτημένα στο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν;
41. Παρακαλούμε αναφέρατε σε ποιες μορφές θεματικού τουρισμού (π.χ. καταδυτικός, αναρριχητικός, θρησκευτικός, ιαματικός κ.α.) εκτιμάτε ότι η Περιφέρεια σας έχει συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα σε σχέση με την περιοχή των Βαλκανίων, σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη; Σε παγκόσμιο επίπεδο; Παρακαλούμε αναφέρατε κατά ιεραρχική σειρά κάνοντας το συσχετισμό με ανταγωνιστικές αγορές.
42. Ποιες δράσεις / υποδομές ιεραρχείτε ως τις πιο σημαντικές προκειμένου να ενδυναμώσετε την θέση της Περιφέρειάς σας αναφορικά με την πρώτη κατά την παραπάνω ιεράρχηση σας μορφή θεματικού τουρισμού; Παρακαλούμε αναφέρατε ή δυνατόν με εκτίμηση προϋπολογισμού και τυχόν ωριμότητα.

Ψηφιακή Σύγκλιση:

43. Ποιες δράσεις που έχουν υλοποιηθεί κατά το παρελθόν ή υλοποιούνται στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο στην Περιφέρεια σας στον τομέα αυτό αξιολογείτε ως τις πλέον σημαντικές με την μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία; Παρακαλούμε παραθέστε με ιεράρχηση και στοιχεία για το πώς συνέβαλαν στην ανάπτυξη της περιφέρειας ή πόσους πολίτες αφορούσαν.
44. Έχουν πραγματοποιηθεί δράσεις για την κατάρτιση ανέργων στις ΤΠΕ; Αν ναι, πόσοι ήταν οι επωφελούμενοι; Παρακαλούμε παραθέστε, εφόσον υπάρχουν, στοιχεία για την επαγγελματική τους εξέλιξη μετά τη συμμετοχή τους στις δράσεις.
45. Υπάρχει επαρκής τεχνογνωσία στην Περιφέρειά σας για τον σχεδιασμό, και τη διαχείριση τέτοιων δράσεων;
46. Υπάρχουν καταγεγραμμένες ανάγκες για τις ευρυζωνικές υποδομές της περιφέρειας; Έχουν ιεραρχηθεί ανάλογα με την σημασία κάθε περιοχής- λχ ύπαρξη τουριστικής, ερευνητικής, εξαγωγικής κλπ δραστηριότητας;

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

47. Υπάρχει συνομιλητής στην περιφέρειά σας που εκπροσωπεί τις εταιρείες ΤΠΕ; Αν ναι έχουν διατυπωθεί οι απόψεις του για την ΝΠΠ;
48. Υπάρχουν διαπιστωμένες ανάγκες από τις επιχειρήσεις ΤΠΕ της περιφέρειάς σας για καταρτισμένο προσωπικό συγκεκριμένων ειδικοτήτων ;
49. Αν ναι μπορούν αυτές οι ανάγκες να καλυφθούν από φορείς κατάρτισης ή και εκπαιδευτικά ιδρύματα της Περιφέρειας ή θα πρέπει να υποστηριχθούν από φορείς εκτός περιφέρειας; Ποιους θα κρίνατε σε αυτήν την περίπτωση ως τους πλέον κατάλληλους;
50. Ποιες δράσεις ιεραρχείτε ως αναγκαίες στον τομέα της ψηφιακής σύγκλισης στην περιφέρειά σας στο πλαίσιο του ΣΕΣ (π.χ. τηλεϊατρική, τηλεματική στις μεταφορές κλπ); Παρακαλούμε παραθέστε με ιεράρχηση.

Πολιτισμός

51. Υπάρχουν χώροι πολιτιστικού ενδιαφέροντος λχ αρχαιολογικοί ή μνημειακοί χώροι (εκκλησίες, μονές, κάστρα, μύλοι, ...) που είναι κλειστοί χωρίς φύλαξη κλπ; Παρακαλούμε αναφέρατε ιεραρχικά παραθέτοντας στοιχεία / εκτιμήσεις για το σε ποιο βαθμό θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν ως νέοι τουριστικοί προορισμοί.
52. Υπάρχει στην περιφέρειά σας δημιουργική δραστηριότητα παραδοσιακών ή νεωτερικών /ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών⁴; Υπάρχει συνομιλητής με εκπροσώπους αυτών των δραστηριοτήτων; Έχουν διατυπωμένες ανάγκες για την ΝΠΠ ώστε οι δεύτεροι να βοηθήσουν στην προβολή των πρώτων; Ποιος κατά τη γνώμη σας είναι ο προσφορότερος τρόπος για να βοηθηθεί μέσω του ΣΕΣ η δικτύωση και συνεργασία τους;
53. Υπάρχουν προτάσεις για την δημιουργία νέων μουσείων/ χώρων προβολής της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και της παραγωγής που θα μπορούσε να συνδυαστεί με τις τουριστικές δραστηριότητες του α/α 26; Παρακαλούμε αναφέρατε ιεραρχικά παραθέτοντας εκτιμώμενο προϋπολογισμό και ωριμότητα φακέλου έργου.
54. Συνδυάζονται τα ωράρια λειτουργίας των μουσείων και αρχαιολογικών χώρων της Περιφέρειάς σας με τις ανάγκες των επισκεπτών - τουριστών - (π.χ. επισκέψεις οργανωμένων ομάδων με λεωφορεία από τα αστικά κέντρα ή από κρουαζιερόπλοια); Αν όχι τι μπορεί να κάνει η Περιφέρεια προς τούτο μέσω του ΣΕΣ- λχ πρόσληψη φυλάκων μειωμένου ωραρίου-; Παρακαλούμε αναφέρατε ιεραρχικά.
55. Υπάρχουν πολιτιστικοί θεσμοί τοπικής ή και ευρύτερης ακτινοβολίας (φεστιβάλ, εκδηλώσεις και εκθέσεις κάθε είδους⁵) που θα μπορούσαν να ενταχθούν συγκροτημένα στο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν;

⁴ Παραδοσιακά προϊόντα: Υφαντουργία, γυνοποιία, αργυροχοΐα, καλαθοποιία, επιπλοποιία, επεξεργασία δέρματος, τυπογραφεία/βιβλιοδεσία, εικονογραφία, μεταλλοτεχνία, γλυπτική, επεξεργασία ξύλου, υαλουργία, ...

Νεωτερικά / Ψηφιακά προϊόντα: πολυμέσα, ιστοσελίδες κ.α.

⁵ Μουσικής, θεάτρου, κινηματογράφου, χορού, εικαστικών, τοπικής κουζίνας, τοπικών γιορτών (πανηγύρια), τοπικών προϊόντων...

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

56. Αν ναι υπάρχουν υποδομές (πρόσβασης, στάθμευσης, στέγασης) που απαιτούν βελτιώσεις για την διενέργεια αυτών των δραστηριοτήτων;
57. Υπάρχουν σε γνώση της Περιφέρειας νέες προτάσεις για την δημιουργία παρόμοιας μορφής εκδηλώσεων; Παρακαλούμε αναφέρατε ιεραρχικά.
58. Ποιες εξ' αυτών θα μπορούσαν να αξιοποιούν ενδεχομένως και αναξιοποίητα δημόσια ακίνητα – εκτάσεις στην Περιφέρειά σας;
59. Υπάρχουν προτάσεις για την ανάδειξη της φυσιογνωμίας της εικόνας και της ιστορίας των πόλεων της περιφέρειας με δράσεις όπως για π.χ. «Η μνήμη της Πόλης»;
60. Υπάρχει η δυνατότητα ενίσχυσης για την ανάπτυξη ιδιωτικής καινοτόμου επιχειρηματικότητας για την ανάδειξη του πολιτιστικού περιεχόμενου της Περιφέρειας; (π.χ. δημιουργία πολυμέσων, εφαρμογών για έξυπνα κινητά, παραγωγή ποιοτικών αντιγράφων, εντύπων και ηλεκτρονικών εκδόσεων κλπ); Παρακαλούμε αναφέρατε πιθανές δράσεις.
61. Υπάρχουν προτάσεις διασύνδεσης του τομέα Πολιτισμού με την Παιδεία και την εν γένει ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού αξιοποιώντας το τοπικό πολιτιστικό δυναμικό; Παρακαλούμε αναφέρατε ιεραρχικά.
62. Υπάρχει η δυνατότητα δικτύωσης των μουσείων, αρχαιολογικών χώρων, πολιτιστικών εκδηλώσεων, επιχειρήσεων για την δημιουργία συστάδας –cluster- πολιτισμού; Παρακαλούμε αναφέρατε.
63. Υπάρχουν δυνατότητες διαπεριφερειακής-διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα του πολιτισμού; Παρακαλούμε αναφέρατε.

Γεωργία και Αλιεία

64. Υπάρχει δυναμικό επιχειρήσεων που εξάγουν συστηματικά είτε ανεπεξέργαστα είτε μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα; Αναφέρατε ιεραρχικά κατηγορία (π.χ. κηπευτικά, ελαιόλαδο, ιχθυοκαλλιέργειες, βότανα κ.α.). Έχουν υποβάλει οι επιχειρήσεις αυτές ή οι συλλογικοί φορείς εκπροσώπησής τους συγκεκριμένες προτάσεις για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων τους από την πολιτεία; Ποιες από αυτές τις προτάσεις μπορούν να ενταχθούν στο ΣΕΣ; Λειτουργούν οργανωμένες εκθέσεις ή αγορές των προϊόντων της περιφέρειας που θα μπορούσαν να αναβαθμιστούν και να ενισχύσουν το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας; Παρακαλούμε αναφέρατε ιεραρχικά ανάγκες με εκτίμηση κόστους και ωριμότητα φακέλου.
65. Υπάρχουν προτάσεις για αναβάθμιση καλλιεργειών προϊόντων- λχ βιολογικά, οργανικά, νέες ποικιλίες, αναβίωση τοπικών ποικιλιών κλπ- που θα απαιτήσουν υποστήριξη από την Πολιτεία για την παραγωγή τους (π.χ. κατάρτιση προσωπικού, υπηρεσίες ελέγχου/ πιστοποίησης); Παρακαλούμε αναφέρατε.

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

66. Υπάρχει δυναμικό αξιοποίησης γεωργικών ή βιομηχανικών αποβλήτων (π.χ. από βιομηχανία, τροφίμων) για την παραγωγή ενέργειας κάθε είδους (Βιοκαύσιμα, βιοαέριο); Παρακαλούμε αναφέρατε.
67. Ποιες ανάγκες επιστημονικής/τεχνολογικής υποστήριξης έχει η τοπική αγροτική δραστηριότητα; Μπορούν να ενισχυθούν οι παραγωγοί με καλύτερη δικτύωση με ερευνητικά ιδρύματα εντός ή και εκτός χώρας; Ποιες δράσεις εκτιμάτε ότι πρέπει να συμπεριληφθούν στο ΣΕΣ προς τούτη την κατεύθυνση;
68. Υπάρχουν διαπιστωμένες ανάγκες από τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις της περιφέρειάς σας για καταρτισμένο προσωπικό συγκεκριμένων ειδικοτήτων, ειδικά αν πρόκειται να εμπλουτισθούν τα αγροτικά προϊόντα της περιφέρειας με νέα προϊόντα όπως αναφέρονται στο α/α 64;
69. Αν ναι μπορούν αυτές οι ανάγκες να καλυφθούν από φορείς κατάρτισης ή και εκπαιδευτικά ιδρύματα της Περιφέρειας ή θα πρέπει να υποστηριχθούν από φορείς εκτός περιφέρειας; Ποιους θα κρίνατε σε αυτήν την περίπτωση ως τους πλέον κατάλληλους;
70. Ποιες υποδομές χρειάζονται στην Περιφέρειά σας για τη διευκόλυνση των αγροτών, κτηνοτρόφων και αλιέων π.χ. δημοπρατήριο αγροτικών προϊόντων, σφαγείο, ψυγείο βραχείας ψύξης κλπ; Παρακαλούμε αναφέρατε ιεραρχικά ανάγκες με εκτίμηση κόστους και ωριμότητα φακέλου.
71. Υπάρχει ανάγκη οργάνωσης τοπικού σήματος ποιότητας και για ποια προϊόντα (π.χ. γαρίδα Σύμης, πατάτα Νάξου, Σύγκλινο Μάνης κλπ) της Περιφέρειάς σας; Παρακαλούμε αναφέρατε ιεραρχικά ανάγκες.
72. Υπάρχουν καταγεγραμμένες ανάγκες σε δομές στήριξης – κατάρτισης κλπ σε νέους αγρότες; Παρακαλούμε αναφέρατε.
73. Τι εμπειρία υπάρχει σε σχεδιασμό ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αγροτικού τομέα / αλιείας; Ποια τα μαθήματα για το σχεδιασμό νέων πρωτοβουλιών στο πλαίσιο του ΣΕΣ;
74. Σε ποιες περιοχές και με τι αντικείμενο υπάρχει στη νέα περίοδο ενδιαφέρον για σχεδιασμό ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ανάπτυξης; Παρακαλούμε αναφέρατε περιγράφοντας δράσεις που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν.
75. Αξιοποιείται η γεωθερμία στην αγροτική παραγωγή της Περιφέρειάς σας (Θερμοκήπια); Σε τι ποσοστό; Υπάρχει ενδιαφέρον για συμπεριληψη δράσεων ενίσχυσης της αξιοποίησης γεωθερμίας για τη νέα προγραμματική περίοδο στην Περιφέρειά σας; Παραθέστε στοιχεία.

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

Ενέργεια

Ερωτήσεις που αφορούν δράσεις/ενέργειες για δημόσιες υποδομές, δημόσια κτήρια και την αυτοδιοίκηση γενικότερα (internal)

76. Έχετε εκπονήσει/ή σχεδιάζετε να εκπονήσετε μελέτη ολοκληρωμένου ενεργειακού σχεδιασμού για την περιφέρεια σας; Αν ναι, παρακαλούμε περιγράψτε τις βασικές κατευθυντήριες αρχές του σχεδιασμού. Αν όχι, παρακαλούμε περιγράψτε τους λόγους μη εκπόνησης τέτοιας μελέτης.
77. Γνωρίζετε το δυναμικό τεχνολογιών ΑΠΕ (π.χ. βιομάζα, οργανικά υπολείμματα, αιολική ενέργεια, μικρά-υδροηλεκτρικά έργα) και τις δυνατότητες αξιοποίησής του; Παρακαλούμε αναφέρατε τους τομείς όπου θεωρείτε ότι υπάρχει δυναμικό.
78. Πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αναπτυχθούν έργα ΑΠΕ στην περιφέρειά σας με συμμετοχή/σύμπραξη ιδιωτικού και δημοσίου τομέα; Αν όχι, παρακαλούμε περιγράψτε τους λόγους για τους οποίους δεν θα μπορούσαν να προχωρήσουν τέτοιου είδους συνεργασίες.
79. Θεωρείτε ότι θα ήταν σκόπιμο να αναπτυχθούν δίκτυα τηλεθέρμανσης (μικρής, μεσαίας ή μεγάλης κλίμακας) στην περιφέρειά σας για την κάλυψη των θερμικών αναγκών είτε οικιστικών περιοχών, είτε περιοχών ειδικού ενδιαφέροντος, όπως βιομηχανικές ζώνες ή αγροτικές εγκαταστάσεις;
80. Υλοποιούνται σήμερα στην περιφέρεια σας δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στις υποδομές, προμήθειες και υπηρεσίες του δημόσιου τομέα και ειδικά στις κτιριακές εγκαταστάσεις και μεταφορές; Θεωρείτε ότι υφίστανται δυνατότητες προώθησης τέτοιων δράσεων; Παρακαλούμε αναφέρατε παραδείγματα τέτοιων δράσεων.
81. Έχετε προχωρήσει στην περιφέρειά σας σε ορισμό ενεργειακών υπευθύνων στα δημόσια κτήρια ή/και εφαρμογή συστημάτων ενεργειακής διαχείρισης (π.χ. ISO50001); Αν όχι παρακαλώ περιγράψτε τους λόγους και αναφέρετε τις δράσεις που θεωρείτε χρήσιμες ώστε να προχωρήσετε στην εφαρμογή των παραπάνω.
82. Θεωρείτε ότι υπάρχουν διαθέσιμοι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί για την προώθηση ενεργειακών έργων στην περιφέρειας σας; Γνωρίζετε τη χρήση του μηχανισμού της Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης; Παρακαλούμε αναφέρατε παραδείγματα τέτοιων μηχανισμών που γνωρίζετε ή/και χρησιμοποιείτε καθώς και παραδείγματα τέτοιων δράσεων.
83. Θεωρείτε ότι υφίστανται δυναμικό για την προώθηση οχημάτων εναλλακτικής τεχνολογίας (φυσικό αέριο, υβριδικά, ηλεκτρικά, βιοκαύσιμα) στην περιφέρειας σας αλλά και για την ενίσχυση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς; Παρακαλούμε αναφέρατε εκτιμήσεις διείσδυσης των συγκεκριμένων τεχνολογιών.
84. Πιστεύετε ότι θα ήταν χρήσιμο και θα μπορούσαν να γίνουν στην περιφέρεια σας ειδικά προγράμματα εκπαίδευσης των στελεχών της δημόσιας διοίκησης ώστε να αξιολογούν

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

με το βέλτιστο τρόπο επενδυτικά σχέδια για έργα ΑΠΕ; Αν όχι παρακαλούμε εξηγήσετε τους λόγους.

85. Υλοποιούνται σήμερα στην περιφέρεια σας επιδεικτικά ενεργειακά έργα αναφοράς σε τοπικό επίπεδο; Υπάρχουν προτάσεις αναφορικά με έργα που θα μπορούσαν δυνητικά να υλοποιηθούν; Θεωρείτε σκόπιμη την υλοποίηση τέτοιων έργων;

Ερωτήσεις που αφορούν δράσεις/ενέργειες για ιδιωτικό τομέα και επιχειρήσεις της περιφέρειας, καθώς και για το ρόλο της τοπικής κοινωνίας (external)

86. Θεωρείτε ότι ο αγροτικός τομέας στην περιφέρειά σας αξιοποιεί τις δυνατότητες που υπάρχουν για χρήση τεχνολογιών ΑΠΕ ή Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού-Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) στην κάλυψη των ενεργειακών του αναγκών (π.χ. γεωθερμία, βιομάζα); Αν όχι περιγράψτε τους λόγους και επισημάντε δράσεις που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν προς την κατεύθυνση αξιοποίησης και χρήσης των τεχνολογιών ΑΠΕ από τον αγροτικό τομέα.

87. Υλοποιούνται σήμερα στην περιφέρεια σας δράσεις υποστήριξης της ανάπτυξης ολοκληρωμένων προγραμμάτων αξιοποίησης των οργανικών υπολειμμάτων και αποβλήτων (βιομηχανικών ή αστικών); Θεωρείτε ότι υφίσταται δυναμικό προώθησης τέτοιων δράσεων; Παρακαλούμε αναφέρατε παραδείγματα τέτοιων δράσεων.

88. Θεωρείτε ότι υπάρχουν σημαντικές προοπτικές αξιοποίησης των υπολειμμάτων του αγροτικού τομέα στην προσφορά και παραγωγή ενέργειας στην περιφέρεια σας (π.χ. για την παραγωγή βιοαερίου ή και διάθεσης βιομάζας); Υπάρχουν εκτιμήσεις ποσοτικοποίησης των συγκεκριμένων προοπτικών;

89. Δραστηριοποιούνται στην περιφέρειά σας μεγάλες βιομηχανίες; Αν ναι, γνωρίζετε αν έχουν προχωρήσει σε έργα εξοικονόμησης ενέργειας/μείωσης εκπομπών και παράλληλα εσείς τις έχετε προσεγγίσει ώστε να προχωρήσουν σε τέτοιες δράσεις;

90. Υλοποιούνται σήμερα στην περιφέρεια σας δράσεις για την υποστήριξη παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των ενεργοβόρων κτιρίων του οικιακού και του τριτογενή τομέα στην περιφέρεια σας; Θεωρείτε ότι υφίστανται δυνατότητες προώθησης τέτοιων δράσεων; Παρακαλούμε αναφέρατε παραδείγματα τέτοιων δράσεων.

91. Θεωρείτε ότι υπάρχουν δράσεις που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στον τομέα του τουρισμού με αξιοποίηση έργων ΑΠΕ ή/και Εξοικονόμησης Ενέργειας για την ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας στην περιφέρειά σας;

92. Θεωρείτε ότι υπάρχουν οι κατάλληλοι επιστημονικοί και ερευνητικοί φορείς στην περιφέρεια σας, οι οποίοι θα μπορούσαν να συμμετέχουν σε δράσεις έρευνας και καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα; Παρακαλούμε αναφέρατε συγκεκριμένα παραδείγματα φορέων και τομέων δραστηριοποίησης.

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

93. Θεωρείτε ότι υπάρχουν κοινωνικές αντιδράσεις στην ανάπτυξη έργων ΑΠΕ στην περιφέρειά σας; Αν ναι, παρακαλούμε αναφέρετε για ποιες τεχνολογίες παρατηρούνται οι μεγαλύτερες αντιδράσεις.
94. Υλοποιούνται σήμερα στην περιφέρεια σας προγράμματα ενημέρωσης και κατάρτισης των πολιτών και των επαγγελματιών αναφορικά με τις ΑΠΕ και τις δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας;
95. Θεωρείτε ότι υπάρχουν συγκεκριμένες ή ειδικές ενεργειακές ανάγκες από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της περιφέρειας σας, οι οποίες δεν καλύπτονται επαρκώς; Παρακαλούμε αναφέρατε αναλυτικά παραδείγματα.
96. Έχετε παρατηρήσει στην περιφέρειά σας φαινόμενα ενεργειακής φτώχιας στα νοικοκυριά; Αν ναι παρακαλούμε περιγράψτε τα χαρακτηριστικά των νοικοκυριών και για ποιά ενεργειακά προϊόντα ή χρήσεις παρατηρούνται αυτά τα φαινόμενα.
97. Θεωρείτε ότι υπάρχουν φορείς τοπικά που θα μπορούσαν να διαχειριστούν τα διάφορα προγράμματα ενίσχυσης ενεργειακών έργων; Παρακαλούμε αναφέρατε συγκεκριμένα παραδείγματα.

Περιβάλλον

98. Διοργανώνει η περιφέρεια εκστρατείες (σε διάφορες μορφές) για την περιβαλλοντική εναισθητοποίηση των πολιτών αλλά και άλλων φορέων;
99. Προωθούν οι τοπικές δημόσιες υπηρεσίες προγράμματα που μειώνουν τον αντίκτυπο της λειτουργίας τους στο φυσικό περιβάλλον (ηλεκτρονικές πλατφόρμες επικοινωνίας, ηλεκτρονικά συστήματα κ.ά.);
100. Υπάρχουν προγράμματα ενίσχυσης της πράσινης επιχειρηματικότητας, μέσω εκπαίδευσης των επιχειρηματιών και απασχολούμενων;
101. Υπάρχει καταγραφή των επιχειρήσεων που διαθέτουν πιστοποίηση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης;
102. Υπάρχει πρόγραμμα κατάρτισης σχετικά με πράσινα εργαλεία (CO2 emissions calculator, LCA, κτλ) τα οποία αποσκοπούν στην εκπαίδευση επιχειρηματιών και στη μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος που συνήθως οδηγούν σε μείωση των λειτουργικών τους εξόδων;
103. Υπάρχουν προγράμματα κατάρτισης σχετικά με τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών που μειώνουν σημαντικά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα διάφορων καθημερινών πράξεων (πχ. Ηλεκτρονική τραπεζική, ηλεκτρονική επικοινωνία με δημόσιους οργανισμούς κτλ);
104. Υπάρχουν προγράμματα επιμόρφωσης συγκεκριμένων επιχειρηματικών κλάδων σχετικά με την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος;
105. Ποιοι από τους παρακάτω τομείς θεωρείτε ότι συγκεντρώνουν τις μεγαλύτερες απαιτήσεις ελέγχου στον τομέα προστασίας του περιβάλλοντος (παρακαλώ επιλέξτε τους 5 με τις μεγαλύτερες απαιτήσεις);

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

- a. Υγρά απόβλητα – επιφανειακά νερά
- b. Στερεά απορρίμματα αστικού τύπου – έδαφος
- c. Επικίνδυνα απόβλητα (υγρά και στερεά)
- d. Ανεξέλεγκτες απολήψεις από υπόγεια νερά
- e. Παρεμβάσεις σε προστατευόμενες περιοχές (Natura)
- f. Παράνομη υλοτομία ή παρεμβάσεις σε δασικές περιοχές
- g. Φαινόμενα ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- h. Διάχυτη ρύπανση γεωργικής προέλευσης
- i. Σημειακή ρύπανση από:
  - i. Βιομηχανίες
  - ii. Κτηνοτροφικές μονάδες
  - iii. Μονάδες μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων
  - iv. Ελαιοτριβεία
  - v. Ιχθυοκαλλιέργειες και σχετικές μονάδες επεξεργασίας

106. Ποιες είναι οι παράμετροι που θεωρείτε ως κρίσιμους για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών περιβάλλοντος της περιφέρειάς σας κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο (παρακαλώ σημειώστε τις 5 κρισιμότερες);

- i. Διασφάλιση επαρκούς αριθμητικά προσωπικού
- ii. Κατάρτιση προσωπικού σε ειδικά θέματα περιβάλλοντος
- iii. Έξασφάλιση πόρων για υποστήριξη δράσεων περιβαλλοντικού ελέγχου (π.χ. για εξοπλισμό, κίνηση, συντήρηση, αναλύσεις δειγμάτων)
- iv. Συνεργασία με υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- v. Συνεργασία με υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης
- vi. Συνεργασία με υπηρεσίες Δήμων
- vii. Δυνατότητα συνεργασίας με εξωτερικούς συμβούλους σε θέματα περιβαλλοντικών ελέγχων και προστασίας περιβάλλοντος
- viii. Επαναπροσδιορισμός αρμοδιοτήτων.

107. Θεωρείτε ότι είναι προτιμότερη η πρόβλεψη ξεχωριστού άξονα – τομέα περιβάλλοντος στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΣΕΣ ή η διάχυση περιβαλλοντικών δράσεων σε άλλους άξονες - τομείς;

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ 2^η ΕΓΚΥΚΛΙΟ

108. Σε ποιους τομείς που σχετίζονται με το περιβάλλον κρίνετε ότι θα σας ήταν αναγκαία η τεχνική βοήθεια ενόψει καλύτερων επιδόσεων απορρόφησης κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο;
109. Έχετε διαγνώσει τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας σε θέματα περιβάλλοντος που θα μπορούσε να αναπτυχθεί ο ιδιωτικός τομέας;
110. Ποιοι θα μπορούσαν να είναι οι προνομιακοί τομείς για την ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε θέματα περιβάλλοντος;

Καταπολέμηση της ανεργίας

111. Υπάρχουν προγράμματα κατάρτισης ανέργων στην περιφέρειά σας; Εάν ναι, παρακαλούμε παραθέστε στοιχεία για τον αριθμό τους και το πλήθος των ωφελούμενων.
112. Υπάρχουν ανάγκες για κατάρτιση σε συγκεκριμένες ειδικότητες που δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα προγράμματα κατάρτισης; Τεκμηριώστε τη χρησιμότητα των ειδικοτήτων που κρίνετε απαραίτητες. Υπάρχουν φορείς κατάρτισης εντός της περιφέρειας οι οποίοι θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στην κάλυψη αυτών των κενών; Εάν όχι, υπάρχουν κατάλληλοι φορείς εκτός περιφέρειας; Ποιοι είναι αυτοί και γιατί είναι προτιμητέοι;
113. Υπάρχουν προγράμματα υποστήριξης θέσεων απασχόλησης σε επιχειρήσεις; Εάν ναι, παρακαλούμε παραθέστε στοιχεία για τον αριθμό τους, το πλήθος των ωφελούμενων και την επαγγελματική τους εξέλιξη μετά τη λήξη του προγράμματος (διατήρηση θέσης εργασίας, εύρεση θέσης εργασίας σε άλλη επιχείρηση, απόλυτη-λήξη σύμβασης).
114. Υπάρχουν χαρακτηριστικά των προγραμμάτων υποστήριξης θέσεων απασχόλησης που θα μπορούσαν να βελτιωθούν (πχ. είδος παρεχόμενης ενίσχυσης, προϋποθέσεις ωφελούμενων ως προς την ηλικία, τη σχέση εργασίας); Τεκμηριώστε σχετικά.
115. Υπάρχουν και λειτουργούν δημόσιες υπηρεσίες διασύνδεσης των ανέργων με τις επιχειρήσεις (πχ. μέσω ΟΑΕΔ); Αναφέρατε αναλυτικά ποιες είναι αυτές. Υπάρχουν ελλείψεις στις παρεχόμενες υπηρεσίες τους και ποιες (πχ. έλλειψη δικτυακού τόπου που να ενημερώνει για τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας, να συγκεντρώνει-διαθέτει βιογραφικά); Θα μπορούσαν να καλυφθούν με τη βοήθεια δράσεων του ΣΕΣ;

Οι ανωτέρω ερωτήσεις στόχο έχουν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες στο σχεδιασμό της Νέας Προγραμματικής Περιόδου- ΝΠΠΙ/ΣΕΣ-ώστε να διαμορφώσουν στοχευμένες προτάσεις σε απάντηση του μέρους 5 της 2^{ης} εγκυκλίου . Η κάθε περιφέρεια μπορεί να τις αξιοποιήσει όπως η ίδια κρίνει καλύτερα.